

تولید گیاهان عاری از ویروس سیب زمینی از طریق کشت مریستم

رضا ضرغامی^۱، ابوالقاسم حسن پور اصطهباناتی^۲، مریم رنگرز جدی^۳، میترا سراج آذری^۴، سید علی قائم مقامی^۵

۱- ۴، ۳، ۱ و ۵- پژوهشکده کشاورزی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران، تهران

۲- مرکز تحقیقات کشاورزی فارس، زرقان

در ابتدا مریستمهای ارقام "آنولا" و "کوزیما" که از قبل حرارت درمانی شده بودند به محیط کشت مایع، بر روی پل کاغذی (Filter Paper bridge) و جامد انتقال داده شدند و پس از اینکه به رشد کافی رسیدند در محیط جامد واکشت گردیدند. سپس از طریق کشت قلمه های تک گره به صورت انبوه تکثیر شدند تا مواد کافی و یکنواخت برای کنترل ویروس در اختیار باشد. مهمترین نتایج بدست آمده عبارت بودند از:

- ۱- جهت حرارت درمانی وجود گیاهان سالم و قوی با ساقه های ضخیم ضروری است.
- ۲- در زمان حرارت درمانی وجود رطوبت نسبی بین ۵۰-۶۰٪ الزامی است.
- ۳- از سه محیط مورد استفاده جهت رشد مریستم بهترین محیط، موراشیگ و اسکوگ (MS) حاوی ۰/۰۲۵ میلی گرم در لیتر اسید جیبرلیک (GA3) و ۲ میلی گرم کلسیم پنتوتنات بود.
- ۴- رشد مریستم در محیط کشت مایع (پل کاغذی) به مراتب بهتر از محیط جامد بود. در این محیط بدون وارد آمدن آسیب به سیستم ریشه، گیاهچه ها واکشت گردیدند.
- ۵- جهت کشت مریستم سیب زمینی، وجود جیبرلین ضروری است.
- ۶- از چهار محیط کشت مورد استفاده جهت ریشه زایی، محیط موراشیگ و اسکوگ شامل ۰/۲ میلی گرم در لیتر اسید جیبرلیک، ۰/۰۱ میلی گرم در لیتر نفتالین استیک اسید (NAA) و ۲ میلی گرم در لیتر کلسیم پنتوتنات بهترین بود.
- ۷- بین دو رقم "کوزیما" و "آنولا" از جهت تعداد زنده ماندن مریستم و رشد اختلافاتی مشاهده شد.